

Chiropterologický výskum v NP Aggtelek (Maďarsko)

Štefan MATIS

SEO BAMBI, Hviezdoslavova 32, P.O.Box 47, SK-045 01 Moldava nad Bodvou, Slovensko

Chiropterological research in Aggtelek NP (Hungary). An ornithological camp has been organized in the Aggtelek National Park in Hungary in August to October in the last ten years, with the aim to observe and ring migrating birds. The camp has been situated in the area between the villages Perkupa and Szalonna close to the Bodva river. The authors attended the camp on August 24–30, 1997, and studied the occurrence of bats using mist-nets, ultrasound detectors, and visual inspection of potential roosts in the village of Perkupa. *Myotis daubentoni*, *M. dasycneme*, *Nyctalus noctula*, *N. leisleri* were netted, and *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis mystacinus/brandti*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Eptesicus serotinus*, *Plecotus* sp. were recorded by the bat detector. In 1996, *Nyctalus lasiopterus* was observed hunting with individuals of *N. noctula*.

Aggtelek NP, Chiroptera, distribution, Bodva river

Už desiaty rok sa v Národnom parku Aggtelek (MR) tradične organizuje ornitologický tábor v mesiacoch august až október za účelom sledovania a krúžkovania ťažného vtáctva. Miestom niekoľkomesačného tábora je oblasť medzi obcami Perkupa a Szalonna v bezprostrednej blízkosti rieky Bodvy. Tábor sa nachádza medzi dvoma planinami Aggteleckého krasu. Na jednej strane je teplá južná stráň s porastom duba a z druhej severná so starým bukovým porastom. Medzi dvoma planinami preteká rieka Bodva obrastená bohatým brehovým porastom vŕby a jelše ku ktorému sa pripája lúka rozprestierajúca sa od úpätia južnej strany. Tábor sa už tretí rok zúčastňujú aj slovenskí krúžkovatelia a maďarským kolegom pomáhajú po dobu 1 týždňa.

Už počas prvého roka (1994) sme sa od maďarských kolegov dozvedeli, že okrem vtákov iným skupinám nebola venovaná väčšia pozornosť. Práve z toho dôvodu sme sa rozhodli, že v tomto roku spracujeme túto oblasť aj z chiropterologického hľadiska. Termín našej tohtoročnej návštevy bol od 24. 8. do 30. 8. 1996. Zúčastnili sme sa jej šiesti: Peter Pjenčák, Vladimír Džupin, Alexander Kürthy, Martina Kürthyová, Laura Dittel, Štefan Matis. Chiropterologický prieskum sme zahájili hneď v prvú noc, kedy sme pod táboriskom nad Bodvou natiahli dve nárazové siete a použili sme tri ultrazvukové detektory. Počas nasledujúcich dní sme navštívili všetky biotopy okolia táboriska vrátane intravillánu obce Perkupa.

Výsledkom týždňového chiropterologického prieskumu bolo zistenie 6 rodov a 9 druhov netopierov: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis daubentoni*, *Myotis dasycneme*, *Myotis mystacinus/brandti*, *Nyctalus noctula*, *Nyctalus leisleri*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Eptesi-*

cus serotinus, *Plecotus* sp. (podčiarknuté druhy boli odchytené sieťou, ostatné zistené detektorom). Ďalší druh, ktorý bol v minulom roku pozorovaný pri love spolu s *Nyctalus noctula* je *Nyctalus lasiopterus* (13. 9. 1995, Matis & Pjenčák), ktorého sa nám tohto roku nepodarilo potvrdiť.

V prípade *Myotis dasycneme* a *Nyctalus leisleri* sa jedná o prvý nález v tejto oblasti. Potvrdil nám to aj náš maďarský kolega Gombkötő Péter, ktorý nám spolu s priateľkou Jutkou dva dni pomáhali pri odchyte, za čo by sme sa im chceli poďakovať.

Vzdialenosť táboriska, kde bol výskum vykonávaný od št. hranice so Slovenskom je iba 15 km, pričom na slovenskej strane sú biotopy v údolí Bodvy veľmi podobné. Predpokladáme preto pravidelnejší letný výskyt obidvoch vzácných druhov (*Myotis dasycneme* a *Nyctalus leisleri*) aj na slovenskej strane. Zimný aj letný výskyt netopiera pobrežného (*Myotis dasycneme*) už bol ojedinele zaznamenaný na slovenskej strane povodia Bodvy v Jasovskej jaskyni 12. 6. 1992 (Horáček et al. 1995) a 12. 2. 1995, 25. 2. 1995 (Ful in 1995). Dobrou inšpiráciou pre prácu u nás môžu byť výsledky získané počas maďarského tábora. Detailnejšie informácie sme publikovali v maďarskom chiropterologickom časopise *Denevérkutatás* (Kürthy et al. 1997).

Literatúra

- KÜRTHY A., MATIS Š., PJENČÁK P. & KÜRTHYOVÁ M., 1997: Augustusvégi denevérkutatás a Bódva völgyében Perkupa és Szalonna között. *Denevérkutatás* (in press.)
- FULÍN M., 1995: Výsledky výskumu netopierov v podzemných priestoroch Jasovskej skaly v období od roka 1994. *Netopiere*, 1: 7–18.
- HORÁČEK I., HANÁK V., ZIMA J. & ČERVENÝ J. 1995: K netopýří fauně Slovenska 1. – Letní nálezy 1979–1992. *Netopiere*, 1: 39–54.

došlo 10. 12. 1996